

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vasi? — Ivamái?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meir kostnað fyri lýsaran.

Heiðra jarðfrøðing við bók

Hann fylti ikki 70 í gjár. Tað vildi annars 14. september vera við. Hann fór um tey 70 fyrri tveimum árum síðani. Men tá fanst dagurin ikki í álmanakkanum.

Tí avgjærði Føroya Fróðskaparfelag at biða við at heiðra visindamannin, Jóannes Rasmussen, jarðfrøðing, til í ár, nú 29. februar er í álmanakkanum.

«Grót og grund» er tað beinrakna heitið Fróðskaparfelagið hevur givið heiðursritinum. «Grót og grund» er úrval av greinum og ritgerðum, Jóannes Rasmussen hevur latið úr hondum um jarðfrøðislig viðurskifti í Føroyum. Eftirmaður Jóannesar sum fyrstestúmaður á Føroya Náttúrugripasavnið, Jóhannes Johansen, hevur gjørt úrvæling og lagt bókin til rættis.

Jarðfrøðiliga kortið fylgir við

Í «Grót og grund» er m. a. frálíka yvirblik yvir jarðfrøðiliga rannsóknir í Føroyum frá eástu tíðum. Greinarnar um gjáirnar, syllarnar, kolið og goshálsarnar geva grundsettan kunneleika um, hvussu Føroyar vórðu til. Á ensk-

um máli er eitt yvirblik yvir Føroya jarðfrøði. Aftast í bókini er eitt bókmentayvirblik yvir tað, sum Jóannes Rasmussen skrivliga hevur latið úr hondum. Saman við bókini fylgir eisini jarðfrøðislig kort Føroya í litum. Hetta kort er at meta sum eitt av høvuðsverkum Jóannesar og er annars torført at fáa fatur á.

Nynnede en ikke altid definerbar melodi

Í bókini er eisini ein kvøða — Hilsen fra en arbejdskammerat — frá Arne Noe-Nygaard, professara. Teir hava starvast saman frá 1939, tá teir fóru at gera tað jarðfrøðiliga kortleggingina yvir Føroyar. Hetta arbeiðið var liðugt í 1969 og tók 30 ár at gera — bardagaárini varð einki gjørt.

Arnew Noe-Nygaard greiðir m. a. frá samstarvinum, tá teir ferðaðust kring oyggjarnar, bygd úr bygd:

«Fra vore første arbejdsår mindes jeg især de talrige ture, hvor vi travede sammen, ofte i støvregn og altid opad, forekommer det mig nu. Jóannes gik tit barhovedet

med regndråber i håret og nynnede på en ikke altid definerbar melodi, men bestandig i godt humør og med åbne øjne for det, vi så.»

Virkin visindamaður

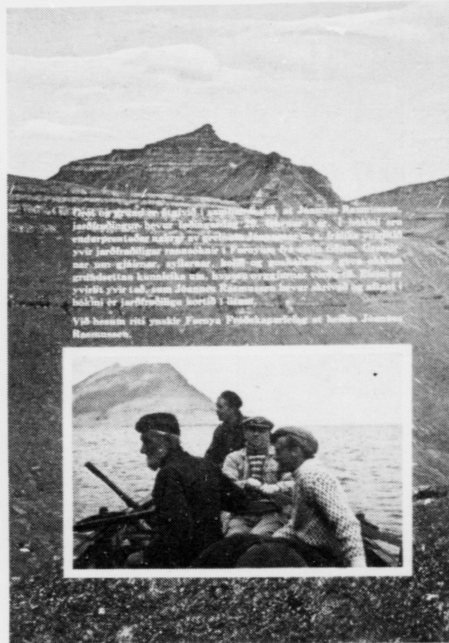
Jóannes hevur verið virkin visindamaður. Í ein mansaldur hevur hann granska føroysku náttúruna, føroysku jarðfrøðina. Úrslitið av hesum rannsóknunum kunnu vit lesa um í tí forvitsnisligu bókini «Øldir og upphav», ið kom út fyrri nøkrum árum síðani, og sum Jóannes fekk M. A. Jacobsens heiðurslønina fyri.

Umframt «Øldir og upphav» hevur Jóannes lagt nógvar skrivligar eftir seg. Í «Grót og grund» er eitt yvirblik yvir greinir og ritgerðir. Tað telur ikki færri enn 52, sum hann sjálvur og saman við øðrum hevur latið prentað í bókum og tíðarritum.

Jóannes var liðugur við útbúgving sína í 1950 og varð árið eftir settur sum visindaligur medarbeiðari hjá DGU, Danmarks Geologiske Undersøgelse, í Føroyum. Í 1952 varð Jarðfrøðissavnið stovnað eftir avtalu millum landsstýrið og DGU við tí endamáli at gera jarðfrøðiligt kort og savna alt jarðfrøðiligt tilfar um Føroyar.

Tá hevði hann fingið arbeiðshæli í tí nýggja bátasavninum á Debesartøð, og her fór Jóannes at gera eina náttúrufrøðiliga framsýning.

Trý ár seinni varð Føroya Náttúrugripasavn stovnað og Jóannes tók við sum fyrstestúmaður.

«Grót og grund» er 150 síður til stoddar. Kápu-myndirnar fyrri framman og aftan, sum vit siggja her, eru í litum.

Í bókini eru mangar myndir av jarðfrøðiligum fyrbrigdum. Hesar eru í svørtum. Mangar teirra eru endurprent úr øðrum bókum. Hetta ávirkar dygdina ikki sort. Myndirnar verða meira kámar og gruggutar. Harafturat er upprunadygdin ikki so góð sum hon kundi verið, um myndirnar vórðu tiknar í dag við teimum fototólum og -útgerð sum nú finst. So her liggur ein setningur hjá teimum, sum nú stíla fyrri.

Annars er bókini vøkur. Bæði prent og innbinding er væl greitt úr hondum. «Grót og grund» er prentað hjá P. f. Bladstarv. Bókavirkið á Argjum hevur bundið inn. S. J. Repro hevur gjørt permuna. Jóhannes Jóhansen hevur lagt til rættis. Føroya Fróðskaparfelag gevur út. Kostnaður 150 kr.

Árið fyrri, í 1954, var hann tilnevndur «Afdelingsgeolog» við DGU við stöð í Føroyum og í 1971 sum «Statsgeolog» við sama stovni. Hetta starv rækti hann til í 1980, tá hann legði frá sær. Árið fyrri tilnevndi Keypmannahavnar Universitet Jóannes til heiðursdoktora.

Virkin felagsmaður

Jóannes Rasmussen eigur eisini sín lut í tí, at Fróðskaparsetrið er tað tað er í dag. Hann var við at stovna Fróðskaparfelagið í 1952 og hevur verið bæði formaður og næstformaður í felagnum fram til 1977. Í 25 ár var hann ein av ritstjórnunum á Fróðskaparriti. Eisini var hann við at stovna Fróðskaparsetrið í 1965 og sat í setursráðnum sum næstformaður og formaður frá stovnan til í 1977.

Annars kann upplýsast, at hann var semingsmaður í 50-unum, formaður í Egnasudviklingsráðet, limur í Orkuráðnum, formaður í felagnum Føroya Náttúra — Føroya Skúli o næstformaður í Yvirfriðingarnevndini til 1. februar í ár.

Sum lesandi í Keypp-

Óli í Áarstovu

Tveroyrar býráð fer at skriva út arkitektkapping — landsrætturin skal døma!!

Landsfundurin hjá Fólkaflakkinum gjørdi onga fundarsamtýkt. Valdi flokkurin heldur ikki nýggjan ferara???

Óluksálgt sum hasar myndirnar frá landsfundi Fólkaflaksins vóru svartar...

Útvarpið og 14. ruku í músafelluna...

Man Agnar Nielsen fara at leggja ferjamálið fyrri Norðurlandaráðið???

2. mynd. Jarðfrøðiligt kort av norðaru hálvi av Suðuroy.
(Geological map of northern part of Suðuroy).

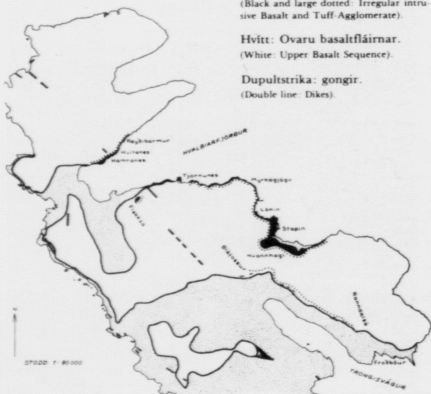
Smápríkkur: Niðaru basaltfláirnar.
(Small dotted: Lower Basalt Sequence).

Svørt strika: Kolalindin.
(Black line: Coal-bearing Sequence).

Svart og stórpíkkur: Innskot (óregluglutt) og gosmyrja.
(Black and large dotted: Irregular intrusive Basalt and Tuff Agglomerate).

Hvitt: Ovaru basaltfláirnar.
(White: Upper Basalt Sequence).

Dupultstrika: gongir.
(Double line: Dikes).

Í «Grót og grund» eru nógvar myndir og fleiri strikumyndir, sum er ein góð hjálp at skilja tekstin

Vágs Javnaðarfelag

Limafundur verður tórskvøldið kl. 20 í Framtíðini við frágreiðing frá flokksstjórnarfundi.

Nevndin